

Korona virüsün (Covid-19) günlük hayat ve hukuka dair etkileri

Soru: Covid-19 sebebiyle işyerlerinde kiracı olan esnaf, dükkanı kapalı olduğundan ve eskisi gibi iş yapamadığından dolayı yeterli kazanç sağlayamamaktadır. Örneğin berberler, kuyumcular, küçük esnaf gibi. Bu durumda kiralar ödenmezse bu kişileri ne bekliyor?

Eğer kira sözleşmesinde mücbir sebep (zorunlu hal) durumunda ne yapılacağı kararlaştırılmışsa önce o uygulanır. Ancak bizdeki kira sözleşmelerinde genellikle bu mücbir sebep halleri düzenlenmez. Sözleşmede hüküm olmadığından dolayı, kiranın ödenmemesinde kiracının kusuru var mı ona bakarız. Bahsedilen korona virüs salgın hastalığı nedeniyle kiracıya da hiçbir kusur yükleyemeyiz. Çünkü kiracının salgın hastalığın ortaya çıkmasında bir kusuru yoktur.

Bu şartlara göre, Cumhurbaşkanlığının yayınlanmış olduğu kararnamenin incelenmesi gerekir. İlgili kararname gereği, 01/03/2020 tarihinden 30/06/2020 tarihine kadar işleyecek iş yeri kira bedelinin ödenmemesi kira sözleşmesinin feshi ve tahliye sebebi oluşturmaz. Getirilen düzenleme, bu dönem için geçerli olmak üzere, işleyen kirasını ödeyemeyen kiracı aleyhinde kanundan kaynaklanan hukuki müracaatlar engellenerek kiracı olan işletmeleri koruma işlevi görmektedir. Diğer bir ifadeyle, mülk sahibi, kiracısını bu dönemlere ait kiralarını ödemedi diye işyerinden tahliye edemeyecektir. Kiracı durumundaki esnaf ve işletme sahibi 4 ay boyunca kira ödemediği takdirde kira sözleşmesi feshedilmeyecek ve tahliye davasına maruz kalmayacak. Fakat bu dönemdeki borçlarını (kiralayan talep ederse faiziyle birlikte) ödemek zorundadır. Sonuç olarak kiracı kirayı ödemesin diyemeyiz. Bu onun borcu. Ancak yıllık “haklı 2 ihtar nedeniyle tahliye” tehdidinden kurtulmuş olacaktır.

Soru: Kiracı dükkanını tahliye etmek istemiyorsa ne olacak? Sonuçta yıllardır emek verdiği, müşterisinin sürekli uğradığı ve yatırım yaptığı bir iş yerini kaybetmek istemeyen bu gibi esnaf ne yapmalı ?

Burada 3 yol var,

İlk önce mülk sahibi ve kiracı oturup kiranın makul bir seviyeye çekilmesi için anlaşma yolunu denemelidir. Her iki tarafın da mağduriyet yaşamayacağı şekilde orta bir yol bulunabiliyorsa, en azından bu dönem geçene kadar, tarafların da uygun bulduğu yeni kira bedeli ödenmelidir. Tabi kirada indirim ne kadar olacağı tamamen taraflara, yapılan işe ve dükkanın değeri ile mevkisine göre değişir. Ama şahsi kanaatim %40 ile %60 arası yapılacak bir indirim makul sayılmalıdır.

Taraflar anlaşamazlarsa 2. yol dava açmak yani mahkemeye başvurmaktır. Kiracı virüs salgını nedeniyle dükkanının kapalı olduğunu ve iş yapamadığını belirterek mahkemeden sözleşmenin uyarlanmasını, diğer bir ifadeyle, kiranın indirilmesini talep eder. Uygulamada buna “uyarlama” davası diyoruz. Mahkeme, eğer şartları varsa ve talebi uygun bulursa kira bedelinde indirim gidecektir. Ancak, mahkemeye başvururken dava sürelerinin de dikkate alınması gerekir kanaatindeyim.

3. yol ise, eğer kirayı ödemek kiracı için artık mümkün değilse sözleşmeyi olağanüstü sebeplere dayanmak suretiyle haklı olarak feshedecektir. Sonuçta salgın nedeniyle dükkanını açamıyor, para da kazanamıyorsa, sözleşmeyi uyarlasanız, yani kira bedelini indirseniz dahi ödeyemiyorsa, kira sözleşmesini sonlandırma yoluna gitmelidir. Böylelikle daha fazla kira

borcunun birikmesini de engellemiş olur. Normal şartlarda kira sözleşmesini feshetmek katı şartlara ve/veya cezai şartlara bağlı iken, salgın sebebiyle haklı nedenlere dayanarak feshedilen bir kira sözleşmesi açısından cezai şart veya tazminat ödenmesi gerekmediği kanaatindeyim.

Soru: Alışveriş merkezlerinde dükkanı olanların kira ödemesi nasıl olacak? AVM'lerde dükkanı bulunanlar yüksek miktarda aidat da ödüyor. Dükkanları kapalı olduğu halde aidat ödemeye devam edecekler mi?

Virüs salgını sebebiyle dükkanları kapalı olan işyeri sahiplerinin bir kaybı olduğu açıktır. Müşteri gelmiyor ve kazanç hiç yok. Bu durumda az önce yukarıda söylediğim 3 tane farklı seçenek burada da uygulanabilir. Tabii burada AVM yönetimlerinin bu kriz dönemini iyi yönetmeleri gerekiyor. Benim kanaatim, AVM'lerin kapalı olduğu dönemlerde kiracılardan kira alınmaması yönündedir.

Soru: AVM aidatları ne olacak?

AVM'lerdeki faaliyetlerin sağlıklı devam edebilmesi için temizlik, güvenlik ve teknik destek gibi hizmetlerin sürekliliği önem arz eder. Hatta AVM'ler kapandıktan sonra bile lojistik ve güvenlik konularında hizmet vermek zorundadır. Bu nedenle, işyeri sahiplerinin Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmeliğine göre aidat ödeme borcu aynen devam eder. Ancak AVM yönetimi, bu kriz döneminde masrafları asgari seviyeye indirmelidir. Diğer bir ifadeyle, AVM'de daha önce harcanan masraflar örneğin elektrik, temizlik gibi masraflar azaldığı için aidatları düşürmelidir. Zira virüs öncesi aidatların aynen tahsil edilmesi çok adaletli görünmüyor.

Soru: İşinden ayrılanlar, yevmiye alarak (gündelik) geçimini sağlayanlardan evleri kira olanlar var. Bu şekilde evleri kirada olanlar için bir kolaylık var mı?

Aslında bu virüs salgını nedeniyle işini kaybedenler için bir kolaylık söylemek isterdim ancak bu salgın nedeniyle artık evlerimizi daha da fazla kullanmaya başladık. Bu nedenle maalesef kira borcunu ödememe veya erteleme pek mümkün görünmüyor. Ancak günlük işlerde çalışan veya işini kaybedenler açısından bana göre ev sahipleri kolaylık göstermelidir.

Zaten, bu virüs sebebiyle, ihbar ve itiraz süreleri bir süreliğine durduruldu. Ancak yanlış anlaşılmasın, kiracının kira borcu devam eder ve bu borcu ödemekle yükümlüdür. Mülk sahibi her ne kadar borçlu kiracıyı bu dönem açısından kirayı ödemediğinden bahisle tahliye edemeyecek ise de, alacağının tahsili için icraya başvurusunun önünde bir engel yoktur.

Soru: Kiracı kirasını ödeyemiyorsa, bu durumda ne yapmalıdır?

Kiracı kirasını ödeyemiyorsa ev sahibiyle anlaşarak evi uygun bir sürede tahliye etmelidir. Çünkü kira borcu işlemeye devam ediyor. Burada olağanüstü bir hal söz konusudur ve kiracı haklı fesih yoluna başvurabilir. Normal şartlarda, süresinden önce evden çıkarsanız kalan ayları da mülk sahibine ödemek zorunda kalabilirsiniz. Fakat salgın hastalık dönemi açısından bu kural işlemeyecektir.

Soru: Site ve apartmanlarda oturanların aidat ödemesi bu dönem için ertelenebilir mi veya aidatların alınmaması söz konusu olabilir mi?

Site ve apartmanlar genellikle bir görevli ve güvenlik elemanı çalıştıran yerlerdir. Bunların yanında havuz, spor salonu, sauna ve peyzaj gibi çeşitli gider kalemleri de söz konusudur. Tabii virüs salgını olduğu için havuz, sauna ve bahçe gibi yerler kullanılmamaktadır. Ancak baştan söyleyeyim, buraların kullanılmaması aidat borcunu ertelemez veya ortadan kaldırmaz. Fakat bu dönemde yöneticilerimiz, apartman giderlerinin azaltılması yoluna gitmeli ve ev sahiplerine daha fazla külfet getirmemeye özen göstermelidir. Nitekim, çalışmayan bir havuz ve saunanın masrafları pek tabii ki, site ya da apartmanın borcu yoksa, aidatlardan düşürülebilir.

Bununla birlikte, site yönetimi, apartman veya site sakinlerini toplayıp aidatların belirli bir dönem için düşürülmesi hatta ertelenmesi yönünde karar dahi alabilir. Ancak bunun için sitenin borcunun olmaması ve hesabında yeterli miktarda nakit olması şarttır.

Soru: Koronavirüs nedeniyle işini kaybeden veya çalışmayan birinin kredi kartı ödemeleri nasıl olacaktır? Geçmişten biriken taksitler de var ise bu durumda bir kolaylık var mıdır?

Bilindiği üzere bankalar, kredi kartını ödeyemeyen yada temerrüde düşen müşterilerine geç ödenen tutar üzerinden kaç gün gecikme olmuşsa belirlenen bir faiz uygulayarak (akdi faiz oranının yüzde otuzundan fazla olamaz) ödenmesini talep ediyor.

Eğer bir banka eski düzenlemeye göre, müşterisine kredi kartının geç ödenmesinden dolayı icra takibi başlatacaksa, öncelikle müşterinin kredi kart borcunun en az iki taksidini ödemiş olması gerekir. İki taksidi de ödeyemeyen müşteriye banka son olarak 30 günlük bir ödeme süresi daha kanunen vermek durumundadır. Böylelikle 90 gün sonunda borcunu ödeyemeyen müşteriye banka icra takibi başlatabilmekteydi.

Ancak salgın hastalığın ortaya çıkmasıyla birlikte, BDDK yeni bir düzenleme getirdi. Yukarıda anlattığım süreç, yani müşterinin kart borcunu ödeme süresi toplamda 90 günden 180 güne çıkarıldı. Yani bankalar kredi kartı borçlusuna 180 gün süre tanımadan icra yoluna başvuramayacaklardır. Bunun da kısmi bir rahatlama getirdiği söylenebilir. Getirilen bu düzenleme 31.12.2020 tarihine kadar uygulanacaktır. Ancak önemle belirtmeliyim ki, borcun ödenmediği süreler açısından faizler işlemeye devam edecektir.

Soru: Çocuklarını özel okula yollayan velilerin durumu ne olacaktır? Zira bir kısmı özel okul ücretlerini sene başında peşin ödedi, bir kısmı hala taksitleri ödüyor. Anaokulu, ilköğretim ve liseye gidenler açısından bakıldığında bu durumda olanların yapabileceği bir şey var mı ? Ücret iadesi isteyebilirler mi?

Özel okullarla yapılan sözleşme aslında bir tüketici sözleşmesidir. Ancak bu salgın hastalık dolayısıyla özel okulların bir kusuru yoktur. Eğer özel okul uzaktan eğitim yapmıyorsa veliler ödemiş oldukları ücreti ders yapılmayan aylar için geri isteme hakkına sahiptirler ve ders yapılmayan aylar için kesinlikle ücret iade edilmelidir. Eğer okul uzaktan eğitim kapsamında derslerin bir kısmını yapıyorsa, bu durumda yapılmayan dersler için bir indirim söz konusu olabilir. Örneğin normal zamanda 8 saat ders gören bir öğrenci uzaktan eğitimle 4 saat ders alıyorsa bir indirim yapılması gerekir. Fakat dersler örgün öğretimdeki gibi tam veya buna yakın bir şekilde uzaktan devam ediyorsa, özel okul borcunu yerine getirmiş olur, ücret iadesi istenemez.

Ancak benim kanaatim, salgın süreci bitmeden sahip olunan bu haklar kullanılmalıdır. Zira özel okullar açısından telafî eğitimi vs. söz konusu olabilir. O nedenle, veliler bu sürecin sonunda anlattığım hakları kullanırsa daha isabetli olacaktır.

Soru: Veliler özel okul taksitlerini ödeyemiyorlarsa ne yapmalıdır ?

Eğer veliler okul taksitlerini ödemekte zorlanıyorlarsa, bu durumda virüs salgını nedeniyle sözleşmeyi haklı nedenle feshedebilirler ancak velinin mali durumu gerçekten de ciddi manada bozulmuş olmalı ve bu durumu ispat etmelidir. Örneğin, ithale dayalı mal ticaretiyle uğraşan ve salgın öncesi durumu iyi olan biri, salgın sonrası ithalatta sıkıntı olduğundan aynı parayı kazanamayacağı için mali durumu bozulmuş olur. Eğer bankada birikimi de yoksa özel okulun ücretini ödemesi kendisinden beklenmez. Bu durumda artık kalan taksitlerini ödemekten kaçınabilir.

Soru: Servis ücretleri ile yemek ücretlerinin durumu ne olacak ?

Genellikle okullar yemek ücretini eğitim ücretiyle birlikte talep etmektedirler. Salgın hastalık nedeniyle çocuklar okula gidemediği ve dolayısıyla okulun yemek imkanlarından faydalanamadıkları için eğer ödenmişse yemek ücretlerinin kesinlikle iadesi gerekir.

Servis ücretleri ise genellikle aylık ödemeler şeklinde gerçekleşmektedir. Eğer peşin olarak ödenmişse servis ücretinin de okula ara verilen dönem bakımından iadesi gerekir. Yok eğer aylık ödeniyorsa artık ödenmesi gerekmez.

Ancak benim düşüncem gidilmeyen süreler açısından yemek ve servis ücretleri geri istenilmek yerine, önümüzdeki dönemler açısından bir mahsuplaşma yapılmasıdır. Örneğin, çocuk 3 ay yemek ve servis hizmeti almadıysa, okulların açıldığı dönemde bu 3 aylık bedel, senelik ücretten düşürülmelidir.

Soru: Virüsü başkalarına bulaştıranlar açısından bir ceza davası açılması söz konusu olacak mıdır?

Bir kimsenin bu hastalıkla bağlantılı olarak kastından bahsedebilmek için, en başta virüsün kendinde olduğunu bilmesi gerekir. Korona virüsünü taşıdığını bilmesi için ise, kendisinde bu virüsle ilgili tetkikler yapılmalı ve taşıdığı bulgusuna ulaşılması icap eder.

Kişinin kendisinde bu virüsün bulunduğunu bildiği halde bulaşmasını önleyici tedbirler almaması, olası kastı gündeme getirebilir. Olası kast halinde, kişi neticenin gerçekleşmesini açıkça istemese de, gerçekleşmesini umursamamaktadır. Kendisinde korona virüsü bulunan kimsenin başkalarına bu virüsü bulaştırması oldukça kolay olduğundan, yani neticenin gerçekleşmesi muhtemel olduğundan, bu kimsenin meydana gelecek neticelerden sorumluluğunun olası kast düzeyinde olduğunu ifade edebiliriz. Diğer ifadeyle, cezai sorumluluğu olacaktır.

Bu nedenle kişi hasta olduğunu bildiği halde gerekli tedbir almayıp başkalarına hastalığı bulaştırırsa kasten adam öldürme veya yaralama; eğer hasta olduğunu bilmiyor ancak bilmesini gerektirecek bir belirti varsa ve tedbirli davranmıyorsa, bu durumda yine ceza hukuku açısından sorumlu olması gerektiği kanaatindeyim.

Soru: Erken rezervasyonla otel veya yurtiçi-yurtdışı tur satın alanların durumu nedir? Bu kişilere geri ödemelerde kesinti uygulanacak mı?

Turun başlamasına 30 günden fazla süre var ise zaten herhangi bir kesinti olmaksızın tur sözleşmesini feshetme hakkı vardı. Ancak paket turlar açısından getirilen yeni düzenlemeye göre, 05/02/2020 tarihinden itibaren gidilecek olan ve hava yolu ile ulaştırma içeren paket tur sözleşmelerine ilişkin bedel iadelerinde, paket tur düzenleyicisi veya aracısı tarafından hava taşıma işletmelerine ödenip belgelendirilen uçuş bedeli, uçuş yasağı kalktıktan sonraki en geç 74. güne kadar ödenebilir. Yani, siz rezervasyonunuzu iptal ettikten sonra en geç 74. günde bedel iadenizi alabileceksiniz. Ancak ücret iadesinde, ödenmesi zorunlu vergi, harç ve benzeri yasal yükümlülüklerden doğan masraflar kesilebilir.

Rezervasyon iptali bildirimlerinde dikkat edilmesi gereken en önemli nokta ise bildirim şeklidir. Her ne kadar iptal bildirimini telefonla veya müşteri hizmetleri aracılığıyla yapılması mümkün ise de bu yol tüketici için tam bir koruma sağlamayabilir. Çünkü bunun kaydı ve ispatı bazı durumlarda çok zordur. Bu yüzden bildirimlerimizi yazılı olarak yapmalıyız. Bunun en kolayı da e-posta, faks veya whatsapp gibi yöntemler olmalıdır. Böylelikle talebinizin iletildiğini rahatlıkla ispat edilebilir ve daha sonrasında da hem hakem heyeti hem de mahkeme aşamasında haklılığınızı ortaya koyabilirsiniz.

Soru: Virüs salgını öncesi düğün veya nişan planları yapan ve düğün salonları ya da otellere peşin ödemede bulunanların durumu ne olacaktır? Salonlar ücret iadesi yapmazsa ne yapılabilir?

Salgın öncesinde otel veya düğün salonu kiralayıp, ücretini ödeyen veya kaparo veren düğün veya nişan ya da kına gecesi gibi organizasyonların sahipleri ödemiş oldukları ücreti aynen iade alabilirler. Bu konuda bir kesinti yapılamaz. Bir fotoğrafçı veya organizasyon şirketine ödeme yapıldıysa da aynı şekilde, ödenen ücretin geri alınması mümkündür. Ancak benim düşüncem, eğer yaz aylarında bir düğün yapılması planlanıyorsa, bu durumda anlaşılan ücret karşılığında o zaman organizasyonun yapılmasıdır. Diğer bir ifadeyle, Haziran ayı ve sonrasında bu organizasyon herhangi bir ücret farkı ödemenmeden yapılabilir. Ama çiftler salgın nedeniyle düğün veya nişan yapmaktan vazgeçmişlerse, bu durumda ödedikleri ücreti kesintisiz iade isteyebilirler. Eğer ücret iadesi yapılmaz ya da kesinti yapılırsa Tüketici Hakem Heyetine başvurulmalıdır.

Soru: Bir yere bağlı maaşla çalışan kişilerin durumu ne olacaktır?

Bilindiği üzere, virüs salgını nedeniyle açıklanan önlem paketinde Kısa Çalışma Ödeneği yer alıyor. Aslında bu ödenek Koronavirüs sebebiyle getirilen bir uygulama değil. Bu düzenleme zaten İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yer alıyor ve virüs ortaya çıkmadan önce de uygulaması devam etmekte idi. Ancak salgın hastalık ortaya çıktıktan sonra buna başvurmak için şartlar daha da kolaylaştırıldı.

Buna göre, normal şartlarda son 120 gün sigortalı olmak ve son üç yıl içinde en az 600 gün prim ödemiş olmak gerekiyordu. Ancak şu an için işçilerin son 60 günde sigortalı çalışıyor olması ve son 3 yıl içinde 450 gün prim ödemiş olması yeterli. Yani şartlar esnetildi. Bu uygulamadan sadece sigortalı çalışan işçiler yararlanabiliyor. Esnafın bu ödenğe başvuramıyorlar. Ancak esnafımızın yanında sigortalı olarak çalışan var ise o çalışan da başvurabilir.

Soru: Virüs salgını nedeniyle, internet üzerinden yapılan satışlarla ilgili çok ciddi şikayetler var. Örneğin sipariş edilen ürün yollanmıyor veya yollansa bile kargo şirketi çok geç teslim ediyor. Hatta bazı durumlarda kargo geri dönüyor. Vatandaşların bu konudaki hukuki hakları nelerdir?

Öncelikle bu salgın döneminde internet üzerinden yapılan alışverişlerin aşırı derecede yoğunlaştığını kabul etmemiz gerekir. Kargo şirketi çalışanları çok ciddi fedakarlık göstererek çalışmaktalar. Vatandaşlar bazen kargolarının neden gelmediğini araştırmak istediklerinde ise bazen oyalanıyorlar bazen de evde bulamadıklarına dair cevap alabiliyorlar.

Aslında burada sorunun kaynağı kargo şirketlerinin personel ve altyapı yetersizliğidir. Zira, bu salgın dönemi için ortaya çıkabilecek yoğunluğu çok iyi tahlil edememişlerdir. Salgın sonrası bu yoğunluğun yaşanacağı belli olduktan sonra dahi firmalar gerekli tedbirleri tam olarak alamadılar. Örneğin bir tüketici siparişinin teslimini uzun bir süre bekliyor. Kargo firmaları ise bu gecikmeyi koronavirüse bağlıyorlar. Ancak bilindiği üzere, sokağa çıkma yasağı ve diğer kısıtlamalardan kargo firmaları muaf tutuldu. Diğer bir ifadeyle, kargo firmaları mevcut işleyişlerine aynen devam ettiler. Neredeyse hiç etkilenmediklerini söylemek mümkün. Buna rağmen kargolardaki yaşanan aşırı gecikmeler kabul edilebilir değil. Tüketiciler bu konuda şikayetçi ise ve bir zararı varsa ticaret bakanlığının TÜBİS uygulamasını kullanarak Tüketici Hakem Heyetine başvuracak ve burada hem satıcıyı hem de kargo şirketini birlikte şikayet edecektir. Bunun yanında firmayı Ulaştırma Bakanlığına da bildirebilir. Tüketici Hakem Heyetleri 15 hazirana kadar faaliyet göstermiyor, ancak internet üzerinden başvuru yapabilmek mümkün.

Soru: Cumhurbaşkanı'nın yapmış olduğu son açıklamada günlük hayatın normale dönmesi konusunda çeşitli düzenlemeler getirildi. Bu düzenlemeler bizleri nasıl etkileyecek ? Hangi konulara dikkat etmemiz gerekiyor?

Bilindiği üzere, normalleşme öncelikle AVM ile kuaför ve berberlerden başlayacak. Ancak bununla ilgili de çeşitli sınırlamalar getirildi. Peki bu sınırlamalar nelerdir? Halkımızı bilgilendirmek adına bunları sıralayalım.

AVM'lere maskesiz girilmesi kesinlikle yasak. Bununla birlikte artık sokaklarda da maskesiz gezilemeyecek. AVM girişlerinde ziyaretçilerin ateşi ölçülecek. Buna izin vermeyen ziyaretçiler ise AVM'ye alınmayacak. Mesafeli dolaşımı sağlamak adına mağaza içerisinde geniş dolaşma alanları yaratılacak. Gidiş ve dönüş yönünde yürüyüş yolları belirlenecek.

Hem AVM hemde mağaza içerisinde belirli sayıda müşteri kabul edilecek. Müşteri sayısı kapalı alana göre belirlenecek. Mağazadaki deneme kabinleri sürekli dezenfekte edilecek. Denenen kıyafet ve giysiler UV ışınları ile dezenfekte edilecek ve bu kıyafetler bir süre (genellikle 15 dakika) başka bir müşteri tarafından denenemeyecek. Ödeme için kasa önlerinde 2 metre mesafe korunacak. Yürüyen merdivenler sürekli temizlenecek. Asansörler ise engelli vatandaşlar haricinde kullanılamayacaktır.

Berber ve kuaförler ise tek kullanımlık havlu verecekler ve aynı havlu başka bir müşteri için kullanılmayacaktır. Randevusuz müşteri alınmayacak ve berberler saatte 2, kuaförler ise her saat 1 müşteri kabul edebilecek. Müşteriye ikram yapılmayacak. Müşteri berber dükkanının içerisinde beklemeyecek. İki koltuk arası boş bırakılacak. Koltuklar her müşteriden sonra temizlenip, 15 dakika boş bekletilecek. Müşteri ve çalışanlar maske takma kuralına uyacaklar. Berberler iş gömleği veya tulum giymek zorundalar.

Soru: 1 Hazirandan itibaren ne deęiřecek?

Öncelikle özel okul öncesi eğitim kurumları, yabancı dil, bilgisayar gibi çeşitli kurslar ile sürücü kurslarının 1 Haziran'dan itibaren açılacağı duyuruldu. Kreş ve gündüz bakımevleri de 1 Hazirandan itibaren faaliyete geçebileceklerdir.

Şehirlerarası seyahat kısıtlaması da 1 Haziran itibariyle sonlandırılacaktır. Sokağa çıkması yasak olan çocuk ve gençler, bakıcı, aile büyükleri, kreş/gündüz bakımevlerine gidebilecek, veli nezaretinde yolculuk yapabilecektir.

İdari izinde bulunan veya esnek çalışma sistemine dahil olan kamu personeli, 1 Haziran tarihi itibarıyla normal mesaiye başlayacaklar. Ancak 60 yaş üstü olan personel açısından esneklik devam edecektir.

1 Haziran itibarıyla restoran, kafe, pastane, kiraathane, çay bahçeleri, dernek lokali, yüzme havuzu, kaplıca türü işletmeler belirlenen kurallar dahilinde saat 22.00'ye kadar hizmet vermeye başlayacaktır. Maskesiz müşteri ise içeri alınmayacaktır. Misafirin yanında yoksa verilmek üzere maske bulundurulmalı, misafirlerin yeme-içme faaliyeti dışında ve masadan her kalktıklarında maske takması gerekmektedir.

Eğlence mekanları ile nargile satışı yapan yerlerin açılışı ilerideki duruma göre belirlenecektir.

Yemek salonları, giriş alanı ve holü, ilave salonlar gibi genel alan kullanımları ve açık alanlar dahil tesisin tamamı sosyal mesafe planına uygun olarak düzenlenmelidir. Tesisin içinde veya dışarısında sıra oluşabilecek her yerde (lavabo önleri, varsa sigara içme alanları vb.) 1,5 metre ara ile sosyal mesafe işaretlemeleri yapılmalıdır. Sosyal mesafe ve oturma düzeni kuralları, aynı aileden olan veya bir grup olarak gelen misafirler arasında ise uygulanmaz.

Karşılıklı oturmada masa eni 70 cm'den küçük masalarda çapraz oturma düzeni uygulanmalı veya karşılıklı oturma mesafesinin arttırılması amacıyla iki masa birleştirilerek kullanılmalıdır. Bütün masa düzeni kuralları masa şekline bakılmaksızın (kare, dikdörtgen veya daire) her masa için uygulanır.

Yan yana tek kişilik oturma düzeni olan bar masası şeklindeki masalarda sandalyeler arası mesafe 1 metre olacak şekilde düzenlenmelidir. Personel ile müşterinin doğrudan yüz yüze kaldığı bar masaları kullanılmamalıdır. Her masada el antiseptiği veya kolonya bulundurulmalıdır. Servis personeli, servis esnasında mesafe kurallarını korumaya ve temastan kaçınmaya özen gösterir.

Gidilen tesis içerisinde bulunan çocuk oyun alanları ise şimdilik hizmete açılmayacaktır, kullandırılmayacaktır. Klimalar %100 dışarıdan temiz hava alacak şekilde çalıştırılır. Vantilatörler ise kullanılmaz.

Plajlar, milli parklar ve bahçeler, müzeler belirlenen kurallar dahilinde 1 Haziran'dan itibaren açılacaktır. Spor salonları, spor tesisleriyle içlerindeki tesisler, gece 24.00'e kadar hizmet verebilecek. Spor salonlarındaki buhar banyosu ve sauna bölümleri kapalı kalacak halı saha ve tenis kortları da kullanılabilir.

Hayvan satış yerleri 1 Haziran'dan, hipodromlar 10 Haziran'dan itibaren yeniden faaliyette olacaktır.

Kütüphaneler, millet kütüphaneleri, gençlik merkezleri, gençlik kampları 1 Haziran'dan itibaren belirlenen şartlar dahilinde tekrar açılabilir.

Yol güzergahı üzerinde veya otobanlardaki dinlenme tesisleri de 1 Haziran'da hizmet vermeye devam edecektir.

İstinaf ve vergi mahkemelerinin duruşma ve keşif haricindeki tüm yargısal faaliyetleri 1 Haziranda başlayacaktır. Adli ve idari yargı ilk derece mahkemelerinde duruşma ve keşifler 16 Haziranda başlayacaktır. Cezaevlerindeki kapalı görüşler ise 1 Haziran'dan itibaren başlayacaktır.